

Základní škola a Mateřská škola Kanice, okres Brno – venkov, příspěvková

organizace

Absolventská práce žáka 9. ročníku

Téma práce:

Karate a já

Žák: Tomáš Slabý

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Grossová

Školní rok: 2021/2022

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.

V dne

Podpis

Děkuji paní učitelce Mgr. Jitce Grossové za odborné vedení absolventské práce, poskytování rad a materiálových podkladů k práci.

Podpis.....

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Historie karate.....	4
2.1. Předchůdce karate.....	4
2.2. Gičin Funakoshi a vznik karate.....	4
2.3. Popularizace karate ve světě.....	6
3. Karate jako sport.....	6
3.1. Závodní disciplíny.....	6
3.2. Karate na olympiádě.....	8
4. Karate a já.....	8
4.1. Moje začátky.....	8
4.2. Současnost.....	9
Závěr.....	11
Použité zdroje.....	12
Anotace v anglickém jazyce.....	14

1. Úvod

Karate se aktivně věnuji již téměř polovinu mého života a je to činnost, která mě všechna tato léta baví a zajímá, jelikož má nádhernou a poutavou historii, ale zároveň i pestrou novodobou kompetitivní formu. Karate má neskutečně skvělou komunitu a právě tam jsem našel ty nejlepší a nejzajímavější lidi, především vynikající karatisty, kamarády, se kterými si držím velmi pevná přátelství.

Právě na tomto základě jsem si karate vybral jako téma mé absolventské práce. Hlavním předmětem této práce bude bohatá historie karate a již zmíněná sportovní stránka činnosti, cílem práce je karate jako sport lidem zejména přiblížit, objasnit a možná dokonce někoho na karate navnadit. Také se budu zaměřovat na moji cestu karatem a na všechny benefity i negativa, které mi tento sport přináší. Očekávám a pevně věřím, že i já sám se prostřednictvím této práce dozvím hrstku nových a mně jako karatistovi užitečných informací, které jsem dříve nevěděl. Předpokládám, že tento text bude použitelný i během studia na střední škole jako hodnotný podkladový materiál pro vypracování dalších prací, prezentací či esejí, ale jestli je jedna věc, kterou považuji za velmi důležitou a kterou doufám, že mi tato práce přinese, je ověření mojí schopnosti napsat kvalitní práci, do které dám spoustu energie, času a úsilí.

Obrázek č.1: Seminář karate s Klaudiem Farmadinem

2. Historie karate

2.1 Předchůdce karate

Historicky první forma karate pochází ze staré Indie a Číny, dvou různých pramenů bojových umění, ale moderní forma karate se poprvé objevila na ostrově, ležícím zhruba 1200 km jižně od Japonska, a to na Okinawě, právě tam, kam byla z původních pramenů přenesena. Umění vzniklo proto, že v roce 1479 bylo na Okinawě zakázáno nosit, vlastnit, nebo jakkoliv jinak manipulovat s jakoukoli formou zbraně. Všechny zbraně od šlechty po prostý lid byly přesunuty do hradu tehdejšího panovníka. Tento skutek v lidech přirozeně vyvolal paniku a nejistotu, a proto vznikly na Okinawě na základě již zmíněných historických pramenů z Číny a Indie dvě školy sebeobrany: Tode, která byla většinou rozvíjena hlavně mezi šlechtou a vysoce postaveným lidem, a Ryukyu Kobudo, která byla naopak rozšířena mezi lidem prostým, obě dvě však vznikly za přísného utajení. V roce 1609 skončila nezávislost Okinawy tím, že japonský rod Satsuma do Okinawy vpadl a zajal tehdejšího vládce. Na Okinawě v tu dobu panovala absolutní hrůzovláda a hlavně byl obnoven zákon o ilegálním nošení zbraní. Až v této době se bojová umění opravdu dostala ke slovu. Občané začali intenzivně a hlavně v přísném utajení rozvíjet bojová umění na Okinawu již přenesená. V tento okamžik vzniklo hlavně z původního Tode nové bojové umění, které považujeme za absolutního předchůdce moderního karate - Okinawa te.

2.2 Gičín Funakoshi a vznik karate

Gičín Funakoshi, Okinawský mistr bojového umění Okinawa te, narozen roku 1868, hrál ve vzniku a popularizaci karate neuvěřitelně velkou roli. Okinawa te začal trénovat ve věku 12 let, když viděl na zahradě trénovat tehdejšího mistra bojového umění, Ankó Asato. K trénování se dostal a své znalosti a schopnosti za profesionálního vedení rychle zdokonaloval, jelikož se přátelil se synem mistra. V té době bylo Okinawa te ještě zakázáno, museli proto cvičit v utajení a často v noci pod pouliční lampou. To však do umění zapáleného Funakoshiho nedokázalo zlomit a ten se časem v činnosti vypracoval až na vrchol. Uplynul nějaký ten čas a Funakoshi na Okinawě začal pracovat jako pomocný učitel jeho mistra.

Opravdový zlom nastal v roce 1921, kdy se japonský císař vydal na pouť do Evropy a po cestě se rozhodl navštívit právě Okinawu. Funakoshi se s císařem setkal a předvedl mu ukázky technik bojového umění, což císaře absolutně nadchlo a ohromilo. Bylo to něco, co se od tradičních japonských bojových umění zcela lišilo. Gičín Funakoshi byl následující rok císařem povolán do Japonska pro reprezentaci ostrova ve městě Kjóto. Svými schopnostmi tam v oblasti Okinawa te zase všechny ohromil natolik, že byl pozván do Tokia, aby jej mohl přenášet dále. Pro tyto účely v Japonsku zůstal a vyučoval Okinawa te ve své první tělocvičně. Měl sice v Japonsku zůstat jen pár dní, ale rozhodl se strávit tam celý zbytek svého života. Tohle je také doba, kdy Okinawa te nabralo svého nového názvu a to moderního a nám známého karate. Gičín se je rozhodl přejmenovat, protože za prvé se již necvičilo jen na Okinawě, ale i v Japonsku, a za druhé, protože Kara jako prázdný a Te jako ruka odpovídalo více významu umění jako takového. Důležité je uvědomění si, že Kara nemusí znamenat prázdný jen ve smyslu prázdná ruka beze zbraně, ale hlavně prázdnou mysl, kterou musí učenec zachovat, aby se dostal až na vrchol. Funakoshi tím zvýraznil i spirituální stránku karate. Nejen, že Okinawa te přejmenoval, ale přidal k němu slovo Do, znamenající cesta. Chtěl tímto tahem zdůraznit to, že karate není jen způsob boje, ale hlavně životní styl a cesta, kterou nabízí.

obrázek č.2: Gičín Funakoshi

2.3 Popularizace karate ve světě

Gičín Funakoshi pomalu začínal nabývat snu o rozšíření karate-do po celém světě. V roce 1932 stále učil na soukromé univerzitě v Japonsku karate a byl to právě ten rok, kdy potkal nového velkého hráče ve hře - Masatoshi Nakayamu. Ten přišel na univerzitu pro účely studia čínštiny a využil lekce karate, kterými škola disponovala. Tato forma umění jej již od první lekce velmi zaujala a rozhodl se s Funakoshim v karate pokračovat. Na začátku druhé světové války dosáhl druhého danu (druhá úroveň černého pásu) a kvůli tamnější nestabilní vojenské situaci odjel do Číny, kde karate studoval dále. V roce 1946 se vrátil do Japonska a tam po boku Funakoshiho roku 1949 vytvořil novou karate organizaci, JKA (Japan karate association). Založením této organizace karate poprvé nabralo formy bojového sportu a začaly se konat první turnaje na světě. Také se karate kvůli sportovnímu hodnocení rozdělilo na dva hlavní závodní bloky a to na kumite (volný zápas) a na kata (série předurčených technik boje proti imaginárnímu nepříteli). Nakayama potom po téměř 40 let, až do své smrti, pracoval na rozšíření karate po světě. Pro tyto účely napsal nespočet článků do novin a jiných propagačních zařízení.

3. Karate jako sport

3.1 Závodní disciplíny

Karate jako sport se od toho historického liší v mnoha aspektech, hlavně v tom, že už má přesně daný set pravidel, které jsou přizpůsobené dnešním potřebám. Lidé, kteří se dnes karate učí, mají možnost účastnit se na závodech a bojovat o příčky s ostatními závodníky. Sportovní karate dělíme na dva bloky, na kata a kumite.

Kata je předem určená sestava obranných a útočných technik. Každá technika musí být přesná, dynamická, rychlá a účinná. Ti, kteří jsou v kata úspěšní, musí do posledního milimetru dotáhnout každou techniku dané sestavy a stoprocentně se na provedení své kata soustředit. Na závodech musíte předvést nejen svoji sestavu, ale i vaši bojovnost a připravenost, za tyto věci potom rozhodčí udělují body a po jejich sečtení se bojuje o to, který závodník jich má nejvíc. V kata musí mít závodník každý pohyb na milimetry přesný a

přítom zachovat jak techniku, tak dynamiku. Je to disciplína velmi těžká a je velmi obtížné ji dotáhnout do dokonalosti, vyžaduje léta a léta soustředěného tréninku.

obrázek č.3: Moto Kazumasa kopající yoko geri v kata Gankaku

Druhou závodní disciplínou je volný zápas, tedy kumite. V kumite proti sobě zápasí dva závodníci a snaží se zabodovat na toho druhého technikou, která však musí být přesná a hlavně bezkontaktní. Za každou dobře provedenou techniku získáváte různý počet bodů, vyhrává ten, který buď jako první dosáhne počtu osmi bodů, nebo ten, který bude mít na konci časově omezeného zápasu bodů více. Tyto body získáváme za širokou variaci technik od prostých úderů až po kopy na hlavu či podmety. Za kontakty, přešlapy atd. se získávají tzv. body trestné. Když závodník dosáhne určitého počtu trestných bodů, je ze zápasu vyloučen a prohrává. Trestné body jsou navíc prvním předmětem hodnocení, pokud oba závodníci za celý zápas naskórují stejný počet bodů.

Kumite je alespoň pro mě velmi těžké na psychickou přípravu a často s sebou na závodech přináší velký stres, se kterým dokud se závodník nenaučí pracovat, může pro něj znamenat značnou nevýhodu. Tento stres se objevuje i při prezentaci kata, ale osobně ho mám v kumite podstatně výraznější. V kumite se narozdíl od kata nesoustředíte sami

na sebe, ale na druhého závodníka. Někomu to vyhovuje a někomu naopak ne, je to jeden z hlavních důvodů, proč se komunita karate často dělí na “Kataře a Kumiťáky”.

obrázek č.4: Ukázka kumite (Horuna vlevo, Aghayev vpravo)

3.2 Karate na Olympiádě

Po dlouhé cestě se karate zařadilo mezi doplňkové olympijské sporty. Přesně 50 let od konání 1. mistrovství světa se mělo karate představit na olympiádě v Tokiu. Nakonec se tak stalo o rok později a vítězem se stal svým neuvěřitelným výkonem Ryo Kiyuna, který pochází z Okinawy. Tím se propojila historie s moderní podobou sportu.

4. Karate a já

4.1 Moje začátky

Sám se v karate již rozvíjím šestým rokem. Už za takovou relativně malou dobu cítím, že mi přineslo do života strašně moc. Rozvíjet se v karate neznamená jenom ve sportu, ale

hlavně jako člověk a proto bych se s vámi prostřednictvím této práce o moji cestu karatem podělil.

Jak jsem již zmínil, karate jsem se začal učit před šesti lety zde, v tělocvičně Základní školy Kanice. Chodil jsem na tréninky a netrvalo dlouho, než jsem si pořídil svoje první kimono. Karate mě začalo čím dál tím víc bavit a když jsem měl červený pásek, jel jsem na své první závody. U nějakého oranžového pásku ve mě nastal nějaký zlom a v podstatě jsem s karate skončil, protože jsem cítil, že chodit tam je zbytečné a ani mě to už nějak nenaplnovalo. Ale po zhruba deseti měsících doma mi karate začalo chybět a začal jsem na tréninky chodit znovu. Poté jsem se trénování začal věnovat o něco víc. Časem jsem se ve sportu zlepšoval a jezdil na čím dál víc závodů a soustředění, také jsem začal trénovat s trenérem individuálně, za což jsem mu strašně vděčný, protože bez toho by nic, čeho jsem zatím dosáhl, nebylo reálné.

obrázek č.5: Já na svých prvních závodech v Rosicích

4.2 Současnost

Nikdy v minulosti bych si nemyslel, že se v karate dostanu tak daleko. Dnes se mohu pyšnit hlavně titulem mistra České republiky v kategorii kata. Na této cestě jsem našel strašně

moc věcí, které bych si nikdy nemohl ani přát, karate mi toho do života přineslo hodně a v současnosti si život bez něj v podstatě nedokážu představit. Nemyslel jsem si, že někdy na nějaké mistrovství pojedu, natož se umístím. Za toto vděčím všem, kteří mě jakkoli podporovali, ale hlavně mému trenérovi, který mě k tomuto snu dovedl.

V čase psaní mám pásek hnědý a neplánuji s karate v nejbližší době skončit, protože ještě pořád mám v karate hromadu věcí, ve kterých bych se mohl zdokonalit, dovedností, které bych se mohl naučit a prožitků, které mohu zažít.

obrázek č.6: Já na závodech na stejném místě, jako na svých závodech prvních

Závěr

Prostřednictvím této práce jsem se o karate dozvěděl mnoho. Vesměs všechno, nebo minimálně většinu z jeho historie, jsem již předtím někdy zaznamenal, ale nikdy jsem si ty kousky neposkládal k sobě. Podle mě je dobře, že když se karate věnuji jako sportu, tak že nyní znám i větší kus jeho základů a vzniku. Samozřejmě v této práci nemůže být rozebráno nebo dokonce zmíněno úplně všechno, ale minimálně sobě jsem tu historii objasnit dokázal. Vyplývá z toho, že i přestože vypracovat tuto práci bylo dost vyčerpávající a zabralo to několik hodin mého osobního času, tak nakonec jsem vlastně rád, že se něco jako absolventské práce na naší škole píše. Množství informací, které jsem díky tomu nabral, je obrovské.

V této práci jsem shrnul historii karate už od jeho původních pramenů, zmínil jména těch, kterým můžeme být za toto umění nejvíce vděční a objasnil cestu, kterou karate prošlo, než se stalo takovým, jaké jej známe dnes. Také jsem Vás v pár řádcích seznámil s kompetitivní formou karate a představil Vám jeho moderní disciplíny a nakonec jsem do této práce zahrnul i moji cestu tímto sportem a ukázal Vám, kde jsem dnes.

Rád bych věřil, že budu mít možnost tuto práci v budoucím studiu použít přímo, nebo minimálně jako podkladový materiál na vypracování práce podobné. Do života mi to dalo, řekl bych, hlavně to, že od teď, když se se mnou někdo bude o karate bavit, tak budu mít o moc více věcí o tématu v hlavě a také více možností, jak rozvíjet konverzaci ve stejném duchu.

Bylo skvělé a zároveň obtížné se do tohoto tématu postupně víc a víc dostávat, hledat mezi různými tématy souvislosti a v zápětí je spojovat do jedné myšlenkové mapy reflektované do souvislého textu. Teď, když už jsem s prací téměř u konce, tak bych řekl, že nakonec jsem si vytváření této práce užil a jsem rád, že jsem měl možnost a motivaci ji vypracovat takovou, jaká nakonec je.

Použité zdroje

Internet:

Karate-rajchert, <https://www.karate-rajchert.cz/o-karate/historie-karate>, 31. 5. 2022

Wikipedie - Karate, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Karate>, 19. 5. 2022

Karatecz.estranky, <https://karatecz.estranky.cz/clanky/historie-karate.html>, 19. 5. 2022

Wikipedie - Gičin Funakoši,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Gi%C4%8Din_Funako%C5%A1i, 20. 5. 2022

Wikipedie - kata, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kata>, 20. 5. 2022

Wikipedie - Ankó Itosu, https://cs.wikipedia.org/wiki/Ank%C3%B3_Itosu, 20. 5. 2022

Wikipedie - Okinawa, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Okinawa>, 31. 5. 2022

Historie Dento Karate-do - ČUDK, <https://www.cudk.cz/historie-karate-do/>, 31. 5. 2022

Obrázky:

Obrázek č.1 - Seminář karate s Klaudiem Farmadinem, vlastní fotografie, 19. 5. 2022

Obrázek č.2 - Gičin Funakoši,
https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.karate.cz%2Fwp-content%2Fuploads%2F2010%2F11%2Fgichin_futakoshi-800x1131-1.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.karate.cz%2Fgichin-funakoshi%2F&tbnid=YI7sBSwbT6LuMM&vet=12ahUKEwiryJmLwYr4AhXPqaQKHZD3CZoQMygDegUIARC1AQ..i&do

[cid=njr_Pk0e3avwsM&w=600&h=450&q=gi%C4%8Din%20funakoshi&ved=2ahUKewiryJmLwYr4AhXPqaQKHZD3CZoQMygDegUIARC1AQ](https://www.google.com/search?q=gi%C4%8Din%20funakoshi&ved=2ahUKewiryJmLwYr4AhXPqaQKHZD3CZoQMygDegUIARC1AQ), 19. 5. 2022

Obrázek č.3 - Moto Kazumasa kopající yoko geri v kata Gankaku,

https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.wkf.net%2Fimagenes%2Fnoticias%2F030120_k1pl_salzburg_02.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.wkf.net%2Fnews-center-new%2Fkarate-1-premier-league-salzburg-crowns-new-karate-stars%2F1231&tbnid=RnDWveucs9DJgM&vet=12ahUKEwjZsMCvw4r4AhX0iP0HHdMuDRIQMygEegQIARA-.i&docid=MUHjjEvwFPeMyM&w=1200&h=715&q=moto%20kazumasa%20gankaku&ved=2ahUKEwjZsMCvw4r4AhX0iP0HHdMuDRIQMygEegQIARA- - 19. 5. 2022

Obrázek č.4 - Ukázka kumite (Horuna vlevo, Aghayev vpravo),

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.karate-k.com%2Fen%2Fsport%2Fwkwf%2Factus%2F496-stanislav-horuna-with-rafael-aghayev-real-fight-and-respect.html&psig=AOvVaw1N3esG_RtOcJ8KcPs6YkO6&ust=1654113625762000&source=images&cd=vfe&ved=0CAwQjRxqFwoTCKDa3cvDivgCFQAAAAAAdA AAAABAD

Obrázek č.5 - Já na svých prvních závodech v Rosicích, vlastní fotografie, 19. 5. 2022

Obrázek č.6 - Já na závodech na stejném místě, jako na svých závodech prvních, vlastní fotografie, 19. 5. 2022

Anotace v anglickém jazyce

My thesis is called Karate and me. I have chosen this topic because I have been doing karate for several years and I like it.

At first I got you acquainted with the basic history of karate and I hopefully showed you that its history is quite complex and tied together. Second of all I tried to describe the two basic and most well known karate disciplines. Kata, which is a complex combination of practical techniques and kumite, which is a one to one fight.

Then I wrote a few lines about me and my story. The goal of this part of the work was to show you that I haven't got some natural talent or anything like that and that it really just takes a lot of time and hard work. I achieved it firstly by typing about my past and my beginnings and then about my goals that I made a part of my reality. Another objective of this work was to show non-karate people that it has something much more than just kicking and punching. It is a path that you can choose.